

Een verschrikkelijk voorval op Deelswal in 1892

Het onvolprezen digitale archief van de Leeuwarder Courant is een bijna onuitputtelijke bron voor historisch onderzoek. Het bevat ook veel berichten over molens, molenaars en aanverwante onderwerpen. Onlangs vonden we een huiveringwekkend nieuwsbericht. Het bevestigt een verhaal uit de overlevering.

Particuliere Correspondentie.

Duurswoude, 1 Oct. Een koemelker alhier leverde de melk aan de zuivelfabriek te Hemrik, waar men vóór eenigen tijd ontdekte, dat hij zich vermoedelijk schuldig maakte aan melkvervalsing.

De rijksveldwachter Das te Haulerwijk en de gemeenteveldwachter van der Velde alhier hiermede in kennis gesteld, mocht het gelukken de vervalsing bij proces-verbaal te constateeren, zoodat eerstdaags deze koemelker zich voor deze zaak voor de Rechtbank zal hebben te verantwoorden.

Beets, 2 Oct. Heden heeft de jeugd van ons dorp een waren feestdag genoten. 't Hoofd der school, daartoe door geldelijke bijdragen in staat gesteld, had een schoolfeest georganiseerd, 't welk den kinderen een dag van genot bezorgde. Een carroussel verhoogde 't genot, terwijl kinderspelon hun afwisseling bezorgde.

't Feest is goed geslaagd en in de beste orde afgelopen.

Wirdum, 2 Oct. Als eene groote bijzonderheid deelen wij mede, dat heden door den heer D. B. Palama, landbouwer alhier, een kalverstier werd verkocht voor den buitengewoon hoogen prijs van f 170.

Oldeboorn, 3 Oct. Een verschrikkelijk voorval had heden morgen plaats.

Toen Feikje de Vos, van Oldeboorn, woonachtig bij den poldermolenaar D. Douma op Deelswal, heden morgen naar buiten liep, deed zij dit ondoordacht, aan den kant waar de molenwieken draaiden en op hetzelfde oogenblik dat zij buiten kwam, kreeg zij van een der wieken een slag, waardoor zij met verpletterd gezicht in eens word doorgeslagen.

Pasver, bij Rottevalle, 3 Oct. Aan de alhier gebouwen harddraverij bij de wed. de Haan werd door 6 paarden deelgenomen. De zwarte hergat van K. Buikema te Noorder-Drachten behaalde den prijs, terwijl het paard van L. Atama te Rottevalle het laatst mede in de baan was.

Grevensmolen in Vegelinsoord bezit nog steeds de woning, zoals in de molen gemaakt bij de bouw in 1860. De hoofdtoegang tot de woning is de buitendeur aan de zijde van het Deel (Friese boezem). Aan de bovenzijde is het deurkozijn voorzien van een 'lekenwervel'.

"Lekenwervel" aan bovenzijde deurkozijn

Uit de overlevering kennen we het verhaal, dat deze zou zijn aangebracht nadat de huishoudster van de molenaar zou zijn gedood door het langs draaiende gevlucht. Dat een inwonende vrouw is verongelukt, hebben we in mei 2015 kunnen bewijzen door de vondst van een nieuwsbericht in de rubriek "Particuliere Correspondentie" van de Leeuwarder Courant van woensdag 5 oktober 1892 (citaat):

Oldeboorn, 3 Oct. Een verschrikkelijk voorval had heden morgen plaats.

Toen Feikje de Vos, van Oldeboorn, woonachtig bij den poldermolenaar D. Douma op Deelswal, heden morgen naar buiten liep, deed zij dit ondoordacht, aan den kant waar de molenwieken draaiden en op hetzelfde oogenblik dat zij buiten kwam, kreeg zij van een der wieken een slag, waardoor zij met verpletterd gezicht in eens word doorgeslagen.

Op de internetsite gw.geneanet.org wordt melding gemaakt van de geboorte van een Feikje de Vos op 24 februari 1867 in Utingeradeel. Als dit de Feikje uit het nieuwsbericht is, wat we (nog) niet hebben kunnen bewijzen, dan was de verongelukte vrouw 25 jaar oud.

Beetsterzwaag, mei 2015
Frank Terpstra